

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

Tarbijate hariduse ja teadlikkuse parandamine krediidi valdkonnas

P6_TA(2008)0539

**Euroopa Parlamendi 18. novembri 2008. aasta resolutsioon tarbijakaitse kohta: tarbijate hariduse ja teadlikkuse parandamine krediidi ja rahanduse valdkonnas
(2007/2288(INI))**

(2010/C 16 E/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 18. detsembri 2007. aasta teatist finantsteadmiste kohta (KOM(2007)0808);
  - võttes arvesse komisjoni rohelist raamatut jaefinantsteenuste kohta ühtsel turul (KOM(2007)0226);
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi seisukohta, mis võeti vastu teisel lugemisel 16. jaanuaril 2008. aastal, eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ ⁽¹⁾;
  - võttes arvesse oma 11. juuli 2007. aasta resolutsiooni valge raamatu: finantsteenuste poliitika (2005–2010) kohta ⁽²⁾;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni arvamust (A6-0393/2008),
- A. arvestades ühelt poolt, et finantsturud arenevad kiiresti, on muutunud väga dünaamiliseks ja järjest keerukamaks, ning teiselt poolt, et ühiskonna ja elustiili muutused loovad vajaduse eraisikute rahaasjade mõistliku korralduse järele ning vajaduse korrapäraselt kohandada eraisikute rahaasju vastavalt muutustele töös ja pereelus;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0011.

⁽²⁾ ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 392.

Teisipäev, 18. november 2008

- B. arvestades, et tarbijate finantsteadlikkuse tõstmine peaks olema poliitikutele prioriteediks nii liikmesriikide kui ka Euroopa tasandil, ja seda mitte ainult üksikisikutele tõusva kasu tõttu, vaid ka kasu tõttu ühiskonnale ja majandusele, näiteks probleemsete laenude arvu vähenemise, säästude suurenemise, konkurentsi suurenemise, kindlustustoodete sobiva kasutamise ja pensionipõlveks piisava kindlustamise mõttes;
- C. arvestades, et uuringutest nähtub, et tarbijad kalduvad oma finantsteenuste alaseid teadmisi üle hindama ning et neid on vaja teavitada tõsiasjast, et nad ei ole finantsasjadest nii teadlikud, kui nad ise usuvad, ning selle tagajärgedest;
- D. arvestades, et kindla suunitlusega ja võimaluse korral õppija vajadustele kohandatud kvaliteetsed finantsharidusprogrammid võivad tõsta finantsteadlikkust, võimaldades tarbijatel teha teadlikke valikuid ja aidates nii kaasa finantsturgude tõhusale toimimisele;
- E. arvestades, et piiriüleste finantsteenuste tähtsus suureneb pidevalt ning et komisjon peaks tegema ELi tasandil algatusi piiriülese ja vajaduse korral finantsharidust käsitleva võrreldava teabe edendamiseks;
- F. arvestades, et haridusega seoses tuleks eritähelpanu pöörata tundlike tarbijate ja noorte tarbijate vajadustele, kes seisavad silmitsi otsustega, mis mõjutavad nende majanduslikke väljavaateid kogu elu jooksul;
- G. arvestades, et uuringud näitavad, et need, kes on väga varases eas omandanud isiklike rahaasjade korraldamise põhitõed, on suurema finantsteadlikkusega; arvestades, et finantsharidus on tihedalt seotud põhioskuste õpetamisega (matemaatika ja lugemine),
1. tervitab komisjoni algatusi tarbijate finantshariduse valdkonnas, eelkõige hiljutist finantshariduse ekspertrühma moodustamist, ning kavatsust avaldada finantshariduse kavade ja uuringute kohta veebipõhine andmebaas; on seisukohal, et sellel ekspertrühmal peaksid olema kindlad kohustused ja volitused; teeb ettepaneku, et ekspertrühmal palutaks eelkõige uurida ELi finantshariduse ja piiriüleste finantsteenuste antavat lisandväärtust ja nende parimaid tavasid;
  2. rõhutab, et tarbijate harimise ja teadlikkuse parandamise eesmärk rahanduse ja krediidi valdkonnas on suurendada tarbijate majanduslikku ja rahanduslikku teadlikkust, et aidata neil mõista majanduslikke kohustusi ning hoiduda tarbetust riskist, ülemäärasest võlgnevusest ja finantsalasest tõrjutusest; on seisukohal, et tarbijate koolitamine ja teavitamine peaks võimaldama neil kujundada sõltumatu, nende endi otsustusvõimel põhineva suhtumise finantstootetesse, mida neile pakutakse või mida nad kavatsevad kasutada;
  3. märgib, et kõrge riskitasemega hüpoteeklaenude („*sub-prime mortgage*”) kriis näitab nii ohtusid, mis kaasnevad laenuvõtjatele ebapiisava teabe andmisega, kui ka kõnealuse teabe puudulikku mõistmist ja tundmist, mille tagajärjel tarbijad ei võta piisavalt arvesse maksejõuetuse ja ülemäärase võlgnevusega seotud riski;
  4. rõhutab, et oma õigustest teadlikud ja haritud tarbijad aitavad edendada konkurentsi, kvaliteeti ja innovatsiooni panganduse ja finantsteenuste valdkonnas ning tuleb meelde, et haritud ja kindlad investorid võivad kapitaliturgudele lisada investeringuteks ja kasvuks vajalikku täiendavat likviidsust;
  5. rõhutab, kui oluline on määrata finantsteadlikkuse tase liikmesriikides ja mõista lisandväärtust, mida EL võib pakkuda, samuti määratleda konkreetsete ühiskonnarühmade haridusvajadus vastavalt eri kriteeriumidele, nagu vanus, sissetulek ja haridustase;

Teisipäev, 18. november 2008

6. tunnustab eraalgatuste, finantsteenuste valdkonna ja tarbijaorganisatsioonide rolli nii ühenduse kui ka liikmesriigi tasandil sihtrühmade finantsharidusega seotud konkreetsete vajaduste määratlemises, olemasolevate hariduskavade nõrkade külgede ja puuduste väljatoomises ning finantsteabe andmises tarbijatele, sh finantsplaneerimise veebipõhiste vahendite, meedia- ja hariduskampaaniate jms abil;

7. on seisukohal, et finantshariduse programmid on kõige tõhusamad siis, kui need on välja töötatud konkreetsete sihtrühmade vajadusi arvestades ning vajaduse korral õppija vajadustele kohandatud; on lisaks seisukohal, et kõik finantshariduse programmid peaksid kaasa aitama iga isiku finantsvõimaluste teadliku ja realistliku kasutamise parandamisele; kaaluda tuleks täiskasvanute finantsilisi võimalusi parandavate programmide väljatöötamist;

8. kutsub komisjoni üles koostöös liikmesriikidega töötama ELi tasandil välja haridusprogramme isiklike rahaasjade korraldamise valdkonnas lähtuvalt üldistest eeskirjadest ja põhimõtetest, mida saab kohandada kõigi liikmesriikide vajadustele ning rakendada kõigis liikmesriikides, seades võrdlusaluseid ja edendades parimate tavade vahetust;

9. rõhutab, et finantsharidus võib küll täiendada, kuid ei saa asendada sidusaid tarbijakaitsesätteid finantsteenuseid käsitlevates õigusaktides ega finantsinstitutsioonide tegevuse reguleerimist ja ranget järelevalvet nende üle;

10. tunnistab erasektori, eriti finantsinstitutsioonide tähtsat rolli tarbijate finantsteenustest teavitamises; toonitab siiski, et finantsharidust peaks tarbija huvide teenimiseks pakkuma erapooletul, neutraalsel ja läbipaistval viisil ning see peab olema selgelt eraldiseisev ärinõustamisest või -reklaamist; julgustab selle eesmärgi saavutamiseks finantsasutusi, et nad töötaksid välja käitumisjuhendid oma töötajatele;

11. tõdeb, et tuleb leida täpne tasakaal tarbijatele teadlike finantsotsuste tegemiseks vajaliku teabe andmise ja nende teabega ülekoormamise vahel; eelistab kvaliteeti kvantiteedile, näiteks kvaliteetset, kättesaadavat, konkreetset ja kergesti mõistetavat teavet, mis on mõeldud selleks, et suurendada tarbija suutlikkust teha teadlikke ja vastutustundlikke otsuseid;

12. on seisukohal, et on vaja tõhusat, selget ja mõistetavat teavet, eriti finantstoodete reklaamides, ning et finantsasutused peaksid enne lepingu sõlmimist andma piisavalt teavet ja eeskätt rangelt kohaldama nõudeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta) ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008 direktiivis 2008/48/EÜ (mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid); ⁽²⁾ kutsub komisjoni üles ühtsel viisil esitama konkreetseid õigusakti ettepanekuid, mis käsitlevad tarbijateabe ja -kaitse ühtlustatud süsteemi eelkõige hüpoteeklaenu raamistikus (näiteks ühtlustatud, lihtne ja võrreldav standarditud Euroopa teabeleht, mis hõlmab krediidi kulukuse aastamäära ühiseid näitajaid jne);

13. soovib finantshariduse kavades keskenduda olulistele elukorralduslikele aspektidele, näiteks säästmise, võlad, kindlustus ja pension;

14. palub komisjonil jätkata pingutusi sidusrühmade vahelise dialoogi edendamiseks;

⁽¹⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 133, 22.5.2008, lk 66.

Teisipäev, 18. november 2008

15. soovib suurendada vahendeid eelarveraal 17 02 02, et rahastada ELi tasandi meetmeid, mille eesmärk on edendada tarbijate finantsharidust ja finantsteadlikkust; palub komisjonil aidata kaasa teadlikkuse tõstmisele ELi tasandil, toetades üleriiklike ja piirkondlike konverentside, seminaride, meediakampaaniate ning teadlikkuse tõstmise kampaaniate korraldamist, samuti piiriülese osalemisega haridusprogramme, eelkõige jaefinantsteenuste ja kodumajapidamise krediidi/võlahalduse valdkonnas;
16. kutsub komisjoni üles edasi arendama ja ajakohastama Dolceta veebilehte ning pakkuma seda teenust kõigis ametlikes keeltes; teeb ettepaneku, et komisjon lisaks Dolceta veebilehel lingi veebipõhisele andmebaasile, mille ta kavatseb olemasolevate piirkondlike ja riiklike finantshariduse kavade kohta üles panna; soovib, et Dolceta veebileht sisaldaks linke riikide kaupa jaotatud avalike ja eraõiguslike asutuste veebilehtedele, kes tegutsevad finantshariduse valdkonnas;
17. palub komisjonil lisada finantshariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi näitajad tarbijaturgude tulemustabelisse;
18. kutsub komisjoni üles välja töötama teabekampaaniaid, et tõsta tarbijate teadlikkust oma õigustest, mis on sätestatud finantsteenuste pakkimist käsitlevates ELi õigusaktides;
19. rõhutab vajadust, et liikmesriigid viiksid komisjoni toetusel koostöös liikmesriikide erinevate ühiskonna- ja rahvastikurühmadega läbi korralisi uuringuid üldsuse finantsalase teadlikkuse praeguse taseme kohta eesmärgiga määratleda prioriteetsed tegevusvaldkonnad ja tagada sellega üldsuse abistamiseks finantshariduse programmide asjakohane, kiire ja tõhus rakendamine;
20. julgustab liikmesriike, et nad lisaksid alg- ja keskkooli õppekavadesse pädevate institutsioonide poolt välja töötatud finantshariduse, milles põhitähelepanu on suunatud igapäevaelus vajaminevate oskuste arendamisele, ning korraldaksid sellel teemal õpetajatele süstemaatilist koolitust;
21. rõhutab mõlema poole, nii finantsnõustajate kui ka tarbijate vajadust jätkuva kahepoolse haridusprotsessi järele, et tagada tõese teabe andmine samaaegselt kõige hiljutisemate arengutega finantsteenuste sektoris;
22. on seisukohal, et eri haridusasutuste vahelist sünergiat ei kasutata piisavalt; palub seetõttu liikmesriikidel luua finantshariduse võrgustik, milles osaleksid nii riiklik kui ka erasektor, ning ergutada koostööd ja dialoogi kõigi osapoolte vahel;
23. julgustab liikmesriike pöörama erilist tähelepanu pensionäride ja oma tööalase karjääri lõpus olevate töötajate – keda võib ohustada finantsalane tõrjutus – haridusvajadustele ning samuti oma tööalast karjääri alustavatele noortele, kellel tuleb otsustada, kuidas oma esimest sissetulekut asjakohaselt kasutada;
24. kutsub liikmesriike üles välja töötama majandus- ja finantsteenuste alaseid koolitusprogramme sotsiaaltöötajatele, sest nemad on kontaktis vaesusesse või suurtesse võlgadesse sattumise ohus olevate inimestega;
25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide valitsustele.